

Pædagogisk tilsynsrapport

Børnehuset Åkandehaven

Tilsynsbesøg: 08.05.2023

Præsentationsmøde: 10.05.2023

Dialogmøde: 16.05.2023

Indhold

Det pædagogiske tilsyn.....	3
Fakta	4
Tilsynets vurdering og anbefaling	4
Observationer	5
KIDS-observationer	5
Tema valgt af forældrebestyrelse	7
Børneperspektiv.....	8
Børns trivsel, læring udvikling og dannelse	8
Sprogvurderinger	8
TOPI-vurderinger	8
Faglige fokusområder, refleksioner og evalueringskultur.....	9
Anbefalinger fra sidste tilsyn, samt andre indsatsområder	9
Den pædagogiske læreplan, samt evaluering af denne	9
Evalueringskultur	10
Forældreperspektiv.....	10
Anerkendelser	11
Anbefalinger.....	11

Det pædagogiske tilsyn

Det pædagogiske tilsyn skal bidrage til, at Egedal Kommunes daginstitutioner har en høj kvalitet, som kan sikre alle børns trivsel, læring, udvikling og dannelse. Formålet med det pædagogiske tilsyn er at:

- Kontrollere at daginstitutionerne lever op til dagtilbudsloven og Egedal Kommunes politikker og indsatsområder
- Kvalitetssikre den pædagogiske praksis
- Understøtte udviklingen af den pædagogiske kvalitet i det enkelte tilbud.

I marts 2023 blev en ny tilsynsramme for dagtilbud vedtaget i Egedal Kommune. Tilsynsrammen kan findes på [dette link](#).

Egedal Kommune lægger vægt på, at tilsynet både har et uvildigt kontrol-aspekt samt et udviklingsfokus, hvor leder og medarbejdere aktivt inddrages. Tilsynet er kendetegnet ved systematik, gennemsigtighed og dialog samt et aktivt forældreperspektiv.

I den nye tilsynsramme er det besluttet at bruge observationsmetoden KIDS – Kvalitetsudvikling i Daginstitutioner – til at observere læringsmiljøerne i praksis suppleret af andre relevante data.

Tilsynet består således af:

- **Observationer** af den daglig praksis i daginstitutionen. Observationerne til rapporten er foretaget af pædagogisk konsulent. Institutionens daglige leder og to medarbejdere har observeret i samme uge som konsulent. Disse observationer er anvendt som bidrag til dialogen om observationerne.
- **Data**
- **Præsentationsmøde**, hvor pædagogisk konsulent, leder og medarbejdere drøfter observationerne og data med hinanden.
- **Dialogmøde**, hvor den pædagogiske konsulent præsenterer tematikker og anbefalinger, og hvor udviklingspunkter for kvaliteten af det pædagogiske miljø er drøftet. Deltagerne er områdeleder, daglig leder, medarbejderrepræsentanter samt pædagogisk konsulent.
- **Tilsynsrapport** med opsamling, konklusioner, og anbefalinger til udvikling af det pædagogiske miljø i daginstitutionen.

På baggrund af det samlede tilsyn udarbejder daginstitutionen en handleplan, hvor det fremgår hvordan institutionen vil arbejde videre med de udviklingsområder og anbefalinger, som tilsynet har givet anledning til. Handleplanerne evalueres ved næste tilsyn og - ved behov - mellem daginstitution og konsulent.

Fakta

Om daginstitutionen

Børnehusets navn: Børnehuset Åkandehaven

Antal børn, samt fordeling i grupper: 15 vuggestuebørn på én stue, 36 børnehavebørn (pr. 1.6. 40 børnehavebørn) fordelt på to stuer.

Antal medarbejdere, fordeling på faggrupper: I vuggestuen 2 pædagoger og 2 medhjælpere, i børnehaven i alt 4 pædagoger, 1 PAU og 1 medhjælper.

Om tilsynet

Tilsynet er gennemført af pædagogisk konsulent Jette Christine Dam

Deltagere fra institutionen:

Daglig leder Ulla Køppen

Pædagogerne Angelina Andersen og Mia Ekvall

Områdeleder Charlotte Weber

Derudover har følgende deltaget i dialogmødet

Forældrebestyrelses-repræsentant Kirstine Brandt Nyegaard

Tilsynets vurdering og anbefaling

Tilsynet giver anledning til følgende vurdering og anbefaling.

Tilsynets samlede vurdering og anbefaling

Kvalitet		Vurdering		Anbefaling	
Særlig god kvalitet		Ingen bekymring		Vedligeholde indsatser	
God kvalitet	X	Ingen bekymring	X	Videreudvikle indsatser	X
Mindre god kvalitet		Bekymring		Justering af praksis	
Utilstrækkelig kvalitet		Alvorlig bekymring		Ændring af praksis	

Børnehuset Åkandehaven er beliggende i område Smørum og har én vuggestue-stue og to børnehavestuer. Huset har en stabil medarbejdergruppe, hvor flere medarbejdere har været ansat over længere tid. Det samme gør sig gældende for den daglige pædagogiske leder.

På de følgende sider i rapporten bliver tilsynets observationer, vurderinger og anbefalinger beskrevet og uddybet.

Observationer

I tilsynet har konsulent, leder og to medarbejdere observeret. Børnehavepædagogen observerede i vuggestuen, leder og vuggestuepædagog sammen i børnehaven.

I konsulentens observationer fremstod vuggestue og børnehave forskellige i indretning og til dels i tilgangen til den pædagogiske praksis. Dette blev drøftet på møderne i tilsynet, hvor leder og medarbejdere bidrog med perspektiver, som konsulenten ikke umiddelbart havde observeret.

KIDS-observationer

Fysiske omgivelser

De fysiske omgivelser i institutionen fremstår på konsulentens observationsdag forskelligt i vuggestue og børnehave.

I børnehaven er der tænkt i forskellige tematiserede, til dels indrettede legezoner, som inviterer børnene til meningsfulde lege, som de kan være fælles om, og det fælles areal mellem stuerne har ligeledes forskellige materialer og legetøj/bøger med flytbare rumopdelere. Der var på væggene mange nye støjdæmpende opslagstavler, som der kun sparsomt var sat noget op på.

Vuggestuen var indrettet med en stor madras, spiseborde, og enkelte reoler og et legekøkkens-møbel. Der var derudover ingen legezoner og alt legetøj var bevidst placeret i voksenhøjde, hvilket gør børnene meget afhængige af, at medarbejderne altid er på forkant og kan aflæse, hvad alle børn uanset færdigheder gerne vil. På tilsynets møder blev det fortalt, at rummet konstrueres hver dag, at børnene kan bede om legetøjet, og at medarbejderne indretter fra dag til dag. Alle børn var på observationsdagen ude på legepladsen om formiddagen, hvilket til dels blev begrundet ind i observationen af manglende indretning.

Legetøjet på stuen var i øvrigt æstetisk placeret i forskellige emne-kasser, men altså udenfor børnenes rækkevidde som udgangspunkt.

Under børnehavepædagogens observation i vuggestuen, fortælles det, var der blevet indrettet med forskellige inspirerende zoner, som var afgrænset og medarbejderne tog legetøj frem, når børnene bad om det.

I vuggestuen, når børnene efterhånden stod op fra middagslur, opholdt man sig med dem i en lille garderobe (garderobeindrettet) på gulvet, da andre børn stadig sov på stuen. Dette var i et børneperspektiv et utrolig kedelig rum at være i. Oprindeligt har man da heller ikke i institutionen selv været tilfreds med løsningen, men vænnet sig til det, da det har været svært at løse på anden måde. I garderoben havde man taget lidt bøger og andet med ud til at beskæftige sig med sammen med børnene.

Relationer

Personalet var i både vuggestuen og børnehaven lydhøre og omsorgsfulde overfor alle børn, de var i kontakt med. Når børn var kede af det, blev der taget hånd om det, man interesserede sig for børnene og i det hele

taget, blev det i løbet af tilsynet, også qua møderne, tydeligt, at man interesserer sig for det enkelte barn som individ, dets udvikling og trivsel, blandt andet ved et stort fokus på børns selvhjulpenhed.

I vuggestuen observerede konsulent, at man på nogle tidspunkter var sammen med børnene i mindre sammenhænge (i leg og aktivitet på legepladsen) som et godt afsæt for den nære relation. I disse situationer havde medarbejderne f.eks. tæt fysisk kontakt, når man sad og læste en bog, eller gav øjenkontakt og mimik til børnene på gyngen. I andre sammenhænge var den samlede vuggestuegruppe i samme aktivitet (samling) til én medarbejder, hvilket udfordrede graden af nærhed og mening for de små børn.

I overgang fra legepladsen til frokosten indenfor, havde børnene mulighed for fleksibelt lidt efter lidt at gå fra den udendørs samling sammen med en medarbejder, og det fortælles på møderne, at dette udspringer af, at man har arbejdet målrettet med at minimere ventetider for børnene.

Til frokost i vuggestuen blev rullebordet hentet og bordet dækket af medarbejdere, maden øst op og serveret uden som udgangspunkt at præsentere den for børnene og spørge til, hvad de kunne tænke sig. Situationen var præget af at få praktikken til at gå op uden involvering af børnene. Dette ændrede sig til dels undervejs i måltidet, hvor en højere grad af sensitivitet ifht. børneperspektivet og nærvær kom til udtryk ved et bord f.eks. "uhhmmm", "er den stadig varm"? "det er bønner", da et barn spørger, hvad det er. Ved et andet bord, lægges bønnerne som udgangspunkt til hvert barn på bordet: "så kan I smage dem, hvis I har lyst". Selvhjulpenhed i måltidet vil qua optagetheden på selvhjulpenhed i andre situationer fremadrettet være et opmærksomhedspunkt for både leder og personaler.

I børnehaven sås en fleksibel praksis, hvor børn havde indflydelse og selv kunne være med til at definere deres dag. Eks. spiste nogle børn formiddagsmad ved nogle borde, og andre ville hellere ud at lege. Der blev set eksempel på, at en konflikt mellem børn blev håndteret konstruktivt nede i hug med et reelt ønske fra medarbejderens side om at bidrage retfærdigt (en typisk konflikt om "hvem havde cyklen først"). Begge involverede børn blev hørt, andre børn omkring blev spurgt til deres viden, og efter at medarbejderen gav cyklen til det ene barn med gråd til følge, fortsatte en nysgerrig undersøgelse af forholdene og beslutningen blev justeret sammen med børnene.

Der blev ligeledes i børnehaven observeret en opmærksomhed på alle børns deltagelse og taget vurdering af forventninger og behov for understøttelse. Op til frokost blev der givet tid til, at et barn var klar til at komme hen til bordet, og at barnet havde brug for at sidde ved siden af medarbejderen.

Der sås i børnehaven også flere eksempler på nærværende medarbejdere i børns lege og aktiviteter. I en kreativ aktivitet på en af stuerne havde medarbejderen fordybet placeret sig for enden af bordet med ryggen mod resten af lokalet og front mod de børn, der deltog.

Når børn var kede af det, blev de omsorgsfuldt trøstet og givet tid. På den konto sad en medarbejder lidt tid på gulvet ved siden af et barn, der var faldet ned af stolen og var ked af det. Eller et barn, der var ked af det, som fik trøst og faldt lidt til ro: "Har du lyst til at være med til at tegne?", ja det ville hun gerne, hvorefter hun blev taget imod ved bordet, nusset lidt i håret som en måde at spejle hendes stemning: "er du klar?"

Leg og aktivitet

I vuggestuen understøttede medarbejderne børnenes lege på legepladsen med at gyng dem og være deltagende i sandkassen. En medarbejder var mere all-round og fandt blandt andet vand frem til børnene.

Der blev holdt en samling med sange som en form for ritual, da børnene skulle ind fra legepladsen, hvor alle børn sad på en kasse med front mod en medarbejder på en stol, som opfordrede til sang. Efterhånden blev børnene taget med ind af en anden medarbejder og gruppen blev mindre.

Indendørs blev der ligeledes inden frokost holdt en samling på samme måde med børnene på den store madras med front mod én medarbejder på en stol, som inviterede til sange og fakter. De to øvrige medarbejdere sad ved siden af børnene på madrassen ligeledes med front mod den ”styrende” medarbejder. Børnenes deltagelse var varieret, og formen i samlingen efterlod et indtryk af et undervisende udtryk mere end en legende og samspilsorienteret samling.

Efter middagslur opholdt børn og medarbejdere sig i den lille garderobe, som tidligere beskrevet, på gulvet med medbragt legetøj og bøger, et meget lidt inspirerende lokale. Da et barn kastede op, og man derfor af nød flyttede sig ind i børnehavens alrum, opstod fælles leg, levende samspil og opdagelses-lystne børn på en helt anden bekræftende måde.

Efter eftermiddagsmaden i det ikke-indrettede vuggestue-lokale, fik børnene dels lov til at lege i og med en hule i et tilstødende lille lokale, hvilket ingen rigtig havde lyst til, samt med én kasse med biler og en garage til alle, som blev taget frem valgt af medarbejderen, og som alle børn flokkedes om med et par konflikter til følge på ganske få minutter. Medarbejderne var på dette tidspunkt stadig primært optaget af andre børn, der stadig spiste, og oprydning, men bidrog til at håndtere konflikterne omkring kassen med biler.

I børnehaven var der gode eksempler på medarbejdere der over tid var nærværende og deltagende i lege med grupper af børn. Der blev f.eks. lavet en bane med store puder i alrummet, der var gang i en leg i sandkassen, hvor medarbejderen positionerede sig på lige fod med børnene, kommunikerende, ideskabende og forhandlende i legen, og der blev leget ståtrold på legepladsen med en gruppe børn.

Af aktiviteter sås f.eks. en samling og et par kreative aktiviteter. Der blev også læst bøger på legepladsen for de børn, der havde lyst til det. I aktiviteterne hørtes sange samt gode og nærværende samtaler om det fælles tredje.

Kommunikation og sprog

Børnene blev i kommunikation mødt med interesse og respekt, og særligt i børnehaven blev børnene inviteret til ligeværdige dialoger over flere led i leg og aktiviteter. I vuggestuen kunne dialogerne være lidt længere over flere led og med fokus på at udvide og perspektivere indholdet. I pædagogens observation blev dette i højere grad set, blev det fortalt på møderne, blandt andet i en rutinesituation på badeværelset, hvor der var en god snak om valg af toilet, tøjet mm. og mimik og begejstring.

Der er i hele institutionen opmærksomhed på bøger og sange som sprogstimulering. I indretningen kunne der med fordel tænkes i endnu mere visuel udsmykning som en del af det sprogunderstøttende miljø og oplagt i vuggestuen at der i det hele taget indrettes med spændende faste legezoner og materialer.

På tilsynets møder blev det drøftet, hvordan de to- og fler-sprogede børn både pædagogisk og visuelt yderligere kan støttes i deres sproglige udvikling, da dette ikke umiddelbart var tydeligt i observationerne. Dette vil der blive arbejdet videre med.

Tema valgt af forældrebestyrelse

Der var ikke ønske om yderligere observationstematikker.

Børneperspektiv

Eksempel på børneperspektiv under observationerne:

På konsulentens observationsdag fortalte to børn, hvad og hvor man kan lege på legepladsen. De nævnte gynger, cykler mm., og også at et område er afspærret pga. mudder, og at der snart vil komme nogle "arbejdsmænd og reparere det". De to børn var i øvrigt selv optaget af deres egen leg.

Børns trivsel, læring udvikling og dannelse

Sprogvurderinger

Er der foretaget sprogvurderinger på alle tre-årige siden sidste tilsyn?

Hvordan er fordelingen af børnene i de tre indsatsgrupper?

Hvordan anvendes dataene til at planlægge den pædagogiske praksis?

Ifølge Dagtilbudsloven §11 stk. skal der gennemføres en sprogvurdering af børn i alderen omkring 3 år, der er optaget i et dagtilbud, hvis der er sproglige, adfærdsmæssige eller andre forhold, der giver formodning om, at barnet kan have behov for sprogstimulering. I Egedal Kommune har man imidlertid valgt at alle 3-årige skal sprogvurderes. Med 3-års alderen menes børn i alderen 2 år og 10 mdr. til 3 år og 4 mdr.

I Hjernen og Hjertets data fremgår det, at 3 3-årige er sprogvurderet i 2022 i Børnehuset Åkandehaven. Det har derfor på forvaltningsniveau ikke været muligt at opgøre, hvordan børnene fordelte sig i indsatsområderne.

På præsentationsmødet fortælles, at alle 3-årige bliver sprogvurderet, og at man også gjorde det i 2022 og ikke forstår, at data ikke viser det. Der er også procedure for, at hvis nogle børn lander i særlig indsats, sprogvurderer man igen senere, for at se, hvorvidt barnet gør fremskridt.

Der samarbejdes tværfagligt med logopæd. er i både vuggestuen og børnehaven. Derudover er man opmærksom på flersprogsvejlederen og den pædagogiske flyver i PPR, som kan bidrage med viden og piktogrammer ifht. de to- og flersprogede børn.

TOPI-vurderinger

Er der lavet TOPI-vurderinger på alle børn?

Hvordan er fordelingen af børnene i de tre grupper?

Hvordan anvendes dataene til at planlægge den pædagogiske praksis?

Bruger I samarbejds møderne?

Bruger I inddragende netværks møder?

I Egedal Kommune trivselsvurderes alle børn indskrevet i et dagtilbud to gange årligt – én gang indenfor hver af de følgende to perioder (1. januar – 30. juni og 1. juli – 31. december.) Hvert barn bliver trivselsvurderet to gange om året for hurtigt kunne sætte ind, hvis et barn udviser tegn på mistrivsel.

I Hjernen og Hjertets (som er redskabet, der bruges til at trivselsvurdere) data-materiale, fremgår det, at børnene på to stuer ud af de tre er trivselsvurderet i efteråret 2022. Det fortælles dog, at børnene på alle stuerne er trivselsvurderet og det elektroniske system har drillet.

Opgaven med at trivselsvurdere er lagt i institutionens årshjul som en tilbagevendende opgave, og leder tjekker op. På stuemøder drøftes børnenes trivsel og hvilke relationer, der er mellem medarbejderne og de enkelte børn. Efter trivselsvurderingerne laves der handleplaner, hvor der er behov for det. Her vil man fremadrettet bruge ressourcevurderings-redskabet, som også er tilgængeligt i Hjernen og Hjertet.

Faglige fokusområder, refleksioner og evalueringskultur

Anbefalinger fra sidste tilsyn, samt andre indsatsområder

Tilsynet i juni 2021 pegede på:

Ved sidste tilsyn i juni 2021 fik børnehuset ingen egentlige anbefalinger til det videre arbejde men flere anerkendelser af, hvad der fungerede godt i institutionen.

Hvordan har I arbejdet med sidste tilsyns anbefalinger?

Hvilke andre indsatsområder har I haft fokus på?

Leder og medarbejdere fortæller, at man efter perioden med Covid har arbejdet på at genskabe et fælles hus, f.eks. ved at vuggestuen besøger børnehaven en gang om ugen.

Derudover har aflevering og afhentning af børn været drøftet sammen med forældrene, hvor man landede på nuværende praksis. Forældre afleverer fortsat ved døren, for at det ikke giver for mange afbrydelser for børn og aktiviteter, som foregår på stuen, og henter i "en biblioteks-stemning" på stuen. Op til beslutningen blev der lavet en forældreundersøgelse, og resultatet og den efterfølgende beslutning blev formidlet af forældrerådet til resten af forældregruppen. Der er en oplevelse af, at praksis omkring dette fungerer, også i et børneperspektiv, og at forældrene bakker op.

I børnehuset har man et stort fokus på børns selvhjulpenhed og på den konto drøftet, hvad børnene skal have med sig, og hvordan dette skal komme til udtryk i handlinger og tilgange i den pædagogiske praksis.

Årshjulet er også udarbejdet siden sidste tilsyn. Her fremgår det, hvornår forskellige SKAL-opgaver gøres, plus hvornår man har fokus på forskellige læreplanstemaer i huset.

Den pædagogiske læreplan, samt evaluering af denne

Er disse udarbejdet? Hvordan arbejdes der med læreplanen?

I Børnehuset Åkandehaven er der både udarbejdet en lokal pædagogisk læreplan for både vuggestuen og børnehaven, samt en evaluering af begge.

Arbejdet med læreplanen og læreplanstemaerne er sat ind i årshjulet, og der er udpeget tovholder for hvert tema. Tovholder planlægger og udfylder Egedals skema til handling ifht. temaet med læringsmål og ideer til aktiviteter, hvorefter det er op til stuerne selv at detaljeplanlægge. Tovholders opgave er ligeledes at sørge for eventuelle indkøb til det enkelte tema, at give sparring til resten af huset samt at bidrage til evaluering efter perioden.

På tilsynets møder italesættes også en bevidsthed om, at læreplanstemaerne lapper ind over hinanden, hvilket tænkes med i den daglige pædagogiske praksis.

Ifht. det pædagogiske grundlag i læreplanen italesættes især, at man er opmærksom på børn i udsatte positioner og altid i planlægning at tage udgangspunkt i den børnegruppe, man aktuelt har indskrevet.

Udover læreplanen er man i institutionen optaget af De 17 verdensmål, pt. sundhed og trivsel for både børn og medarbejdere.

Evalueringskultur

Hvordan evaluerer I sammenhængen mellem læringsmiljøet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse?

Det fortælles på tilsynets møder, at man vurderer at være godt på vej mht. en evalueringskultur (se også under afsnittet vedr. læreplanen). Derudover har man en kultur, hvor der i dagligdagen reflekteres sammen og løbende justeres i de konkrete situationer.

Der er et ønske om at blive endnu mere skriftlige og systematiske, for at gøre evalueringerne mere bevidste mht. læring, man kan uddrage.

Tidligere har man arbejdet med aktionslæring som en systematisk metode mht. at afprøve, hvad der virker i praksis.

Forældreperspektiv

Forældrerepræsentantens kommentarer til ovenstående.

Hvad fungerer iflg. forældrerepræsentanten godt i institutionen?

Er forældrerepræsentanten særligt optaget af noget ifht. kvaliteten i institutionen?

Præsentation af resultater, konklusioner og første anbefalinger blev givet v. pædagogisk konsulent.

Som forældre genkendes billedet af, at den vigtigste parameter med gode relationer fra medarbejdere til børnene er kendetegnende for institutionen. Forældrerepræsentanten er tryk ved relationsarbejdet i institutionen. Hun får heller ikke henvendelser fra andre forældre vedr. bekymringer, og oplever, at der er tilfredshed med institutionens arbejde og børnenes dagligdag i huset.

Forældrerepræsentanten udtrykker også, at man er heldig med en stabil personalegruppe, da man godt ved, at andre institutioner er udfordret på en anden måde mht. dette.

Man mærker som forældre, at der er kommet mere systematik vedr. forskellige aktiviteter og projekter med børnene, og at det er blevet mere tydeligt, hvad man beskæftiger sig med sammen med børnene. Dette bevirker, fortælles det, at det som forældre også er nemmere at komme i dialog med eget barn om børnehavedagen, da man kan spørge ind på en anden måde.

Der er en oplevelse af gode dialoger med personalet, at man kan tage tingene i opløbet og altid komme med emner, man gerne vil tale om. Det er der stor tilfredshed med.

På spørgsmålet om der er andet, som forældrerepræsentanten er optaget af, drøftes forventninger til trivselssamtaler ifht. eget barn. I institutionen afholdes samtale for alle, når barnet bliver to år og igen, når barnet er ca. 5 år. Derudover altid efter behov, fortælles det. Dette er forældrerepræsentanten tilfreds med og appellerer blot til, at der kan være mere tydelighed og synlighed om, at det er sådan det er.

Der afholdes ikke samtaler som sådan efter TOPI-trivselsvurderingerne.

Anerkendelser

Børnehuset Åkandehaven anerkendes for at interessere sig for børns selvhjulpenhed, da dette er med til at give børn færdigheder og en oplevelse af at mestre egne behov.

Derudover at man har arbejdet med, at børn, både i vuggestuen og børnehaven, så lidt som muligt skal opleve unødige ventetider, qua at de er i institutions-vilkår.

Især i børnehaven efterlod indtrykket en fleksibel tilgang til praksis, hvor børnenes stemmer og perspektiv blev givet plads med nærværende medarbejdere.

I børnehaven sås eksempler på, at medarbejdere deltog fordybet og helt tæt på børns lege, som understøttende for børnefællesskaberne.

Anbefalinger

Det anbefales at indrette vuggestuen med fast indrettede fysiske og afgrænsede lærings- og legezoner, hvor børnene har adgang til legemiljøer og legetøj og på den måde ikke er afhængig af medarbejdernes facilitering, men selv kan opdage, tage initiativer til og mødes med venner omkring lege de umiddelbart har lyst til. Dette vil også gøre, at børn og medarbejdere altid har mulighed for og kan prioritere tid på at fordele sig i mindre legegrupper sammen.

Ifht. fysiske læringsmiljøer anbefales ligeledes for vuggestuen at finde anden løsning (evt. børnehavens alrum) eller udvikle på omgivelserne i "oppetiden" efter middagsluren.

Da der i tilsynet blev oplevet forskel på vuggestuen og børnehavens læringssyn i praksis, anbefales det i vuggestuen at drøfte, hvilket læringssyn man står på, og som skal afspejle sig i alle situationer, herunder:

- Hvordan det kan komme til udtryk at læring sker i sociale og gerne legende fællesskaber, at børn (også) lærer af børn, f.eks. til samlinger.
- Hvordan det kan understøttes i både leg og rutiner, at vuggestuebørn har adgang til at udforske, sanse og eksperimentere med forskellige materialer, blandt andet qua en anderledes indretning.
- Hvordan man kan skabe engagement og glæde ved at spejle og gå med børns adfærd, som umiddelbart ikke har et formål.
- Hvordan man kan have fokus på at kommunikation også er krop og stemninger mm.
- Hvordan børns involvering og medbestemmelse kan komme til udtryk i alle situationer, eks. også måltidet.
- og andet.

Det anbefales for hele institutionen at drøfte, hvordan man pædagogisk og visuelt kan arbejde med to- og flersprogede børns sproglige udvikling. Til dette kan flersprogsvejleder i PPR tænkes ind med vejledning.

Det anbefales endelig at udvikle videre på den systematiske evalueringskultur for fortløbende at evaluere praksis, og om man gør og opnår dét, man gerne vil. Det vil være oplagt at bruge aktionslæring, som man kender, ind i evalueringskulturen. Derudover at systematisere, hvordan et aktivt børneperspektiv på det levede liv i hverdagen kan anvendes som datamateriale.